

Exportregelgeving mestproducten voor de Franse afzetmarkt

UPDATE december 2020

Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking – vzw VCM Ondernemingsnummer 0860-082-370

Baron Ruzettelaan 1 B0.3 – 8310 Brugge

RPR Gent, Afdeling Brugge

De eerste versie van deze publicatie kaderde binnen het Interreg IVB project Biorefine, met steun van het Agentschap Ondernemen en de Provincie West-Vlaanderen, en in het kader van het MIP3-project 'Nutricycle – groene kunstmest uit mest en digestaat'.

Disclaimer

Het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking heeft de grootste zorg besteed aan de publicatie van deze brochure, maar kan in geen geval gehouden worden tot een resultaatsverbintenis of andere aansprakelijkheid mochten bepaalde vergissingen aan haar waakzaamheid ontsnapt zijn.

Deze brochure werd opgesteld op basis van een vrije vertaling van de van toepassing zijnde wetgeving. Het VCM vzw kan in geen geval aansprakelijk gesteld worden voor eventuele gevolgen bij het toepassen van de voorschriften zoals ze in deze brochure zijn weergegeven.

Copyright

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt zonder de schriftelijke en uitdrukkelijke toestemming van het VCM vzw.

INHOUD

.....	1
INHOUD	3
1. Inleiding	1
2. Overzicht reglementerend kader	2
3. Wettelijke bepalingen die verbonden zijn aan de invoer in Frankrijk.....	3
3.1. NF U-normering.....	3
3.1.1. NF U 42-001.....	4
3.1.2. NF U 44-051.....	6
3.1.3. Procedure Normering.....	9
3.2. Homologatie/ Autorisation de mise sur le marché	9
3.3. Verordening (EU) 2019/1009	10
4. Stappenplan export onverwerkte pluimveemest	11
4.1. STAP 1: Invoertoestemming Frankrijk.....	11
4.2. STAP 2: Aanvraag om dierlijke mest uit te voeren.....	11
4.3. STAP 3: TRACES.....	11
4.4. STAP 4: Gezondheidscertificaat.....	12
4.5. STAP 5: Transportdocumenten	12
5. Stappenplan export onverwerkte paardenmest.....	13
5.1. STAP 1: Invoertoestemming Frankrijk.....	13
5.2. STAP 2: Aanvraag om dierlijke mest uit te voeren.....	13
5.3. STAP 3: TRACES.....	13
5.4. STAP 4: Handelsdocument	14
5.5. STAP 5: Transportdocumenten	14
6. Stappenplan export gehygiëniseerde producten.....	15
6.1. STAP 1: 1069-erkenning	15
6.2. STAP 2: Handelsdocument	16
6.3. STAP 3: Transportdocumenten	16
CONTACT	17

1. Inleiding

Uit de resultaten van de VCM-enquête blijkt dat er in 2019 **ongeveer 49,8 miljoen kg stikstof** uit dierlijke mest werd verwerkt in Vlaanderen. Het grootste gedeelte (87 %) van de mestverwerking wordt gerealiseerd door de **verwerking en export van varkensmest en van pluimveemest**, met gelijkaardige hoeveelheden van respectievelijk 21,2 miljoen kg N (42,6 %) en 22,2 miljoen kg N (44,6 %).

Tot op vandaag is Frankrijk het belangrijkste exportland voor onverwerkte mest en eindproducten uit mestverwerking vanuit Vlaanderen. In 2019, net zoals in voorgaande jaren, was Frankrijk de belangrijkste exportbestemming, goed voor 24,4 miljoen kg N of 64% van de totale hoeveelheid mest die geëxporteerd wordt (Mestrapport 2020).

Deze brochure bevat informatie over de regelgevende aspecten die in acht moeten worden genomen bij export van onverwerkte mest en gehygiëniseerde (verwerkte) mestproducten naar Frankrijk.

Het reglementerend kader voor export van onverwerkte pluimveemest, paardenmest en andere onverwerkte mest naar landbouwgrond of 1069/2009-erkende installaties en voor export van gehygiëniseerde mestproducten uit 1069/2009-erkende installaties wordt weergegeven in een samenvattende tabel (Tabel 1).

Vervolgens wordt het stappenplan voor export van onverwerkte pluimveemest, onverwerkte paardenmest en gehygiëniseerde mestproducten in meer detail uitgewerkt.

2. Overzicht reglementerend kader

Tabel 1. Overzicht reglementerend kader

Onverwerkte pluimveemest	Onverwerkte paardenmest	Andere onverwerkte mest (dan pluimvee of paardenmest)*	Gehygiëniseerde mestproducten
<i>Naar landbouwgrond of 1069/2009 erkende installaties</i>	<i>Naar landbouwgrond of 1069/2009 erkende installaties</i>	<i>Naar 1069/2009 erkende installaties</i>	<i>Van 1069/2009 erkende installaties</i>
Invoertoestemming van de Franse veterinaire diensten, 'Direction départementale en charge de la protection des populations' (DDPP): Formulier overeenkomstig artikel 48 van de Verordening (EG) nr. 1069/2009			Geen invoertoestemming overeenkomstig artikel 48 van de Verordening (EG) nr. 1069/2009 nodig (Verordening (EG) 749/2011)
<ul style="list-style-type: none"> - Voldoen aan NF U-normering of beschikken over een andere toelating van de Franse bevoegde overheden om de meststof op de Franse markt te mogen afzetten - Een goedgekeurd formulier 'Aanvraag om dierlijke mest uit te voeren' van VLM-Mestbank - Voldoen aan NF U-normering of beschikken over een andere toelating van de Franse bevoegde overheden om de meststof op de Franse markt te mogen afzetten - Mestafzetdocument van VLM-Mestbank 			Verordening (EG) 1069/2009 van toepassing. Bijkomend: <ul style="list-style-type: none"> - Voldoen aan NF U-normering of beschikken over een andere toelating van de Franse bevoegde overheden om de meststof op de Franse markt te mogen afzetten - Mestafzetdocument van VLM-Mestbank
Aanmelding in Traces (bevoegdheid FAVV)	Aanmelding in Traces (bevoegdheid Mestbank)	Aanmelding in Traces (bevoegdheid FAVV)	Geen aanmelding in Traces (Verordening (EG) 749/2011)
Gezondheidsverklaring Verordening (EG) 1069/2009 (afgeleverd door FAVV)	Handelsdocument Verordening (EG) 1069/2009	Gezondheidsverklaring Verordening (EG) 1069/2009 (afgeleverd door FAVV)	Handelsdocument Verordening (EG) 1069/2009

* **Andere onverwerkte mest wordt vandaag nog niet geëxporteerd naar Frankrijk naar landbouwgrond.** Neem contact op met het FAVV en de bevoegde veterinaire diensten in Frankrijk voordat u schriftelijk een aanvraag indient bij de Mestbank.

3. Wettelijke bepalingen die verbonden zijn aan de invoer in Frankrijk

Mestproducten die geëxporteerd worden naar Frankrijk moeten voldoen aan de NF U-normering of moeten toegelaten zijn onder een homologatie of een andere toelating van de Franse bevoegde overheden om de meststof op de Franse markt te mogen afzetten. In de toekomst kan export van bepaalde (gehygiëniseerde) producten wellicht ook op basis van een CE-label (zie verder 3.3).

3.1. NF U-normering

Het voldoen aan de NF U-normering is de meest voorkomende procedure om een meststof op de markt te brengen in Frankrijk.

De NF U-norm is een referentiedocument dat een index bevat voorafgegaan door de letters NF (*NF - norme française*). De **NF U-normen** definiëren en karakteriseren een specifiek product. Een product dat aan een norm beantwoordt, is conform met de NF U tekst die heel precies de naamgeving (*dénominations*), de toegelaten componenten en de vereisten omtrent de samenstelling van het product (*spécifications*), markering en de uit te voeren controles beschrijft. Een product met de aanduiding “conform de norm NF XXX...” is een eigen verklaring op verantwoordelijkheid van de producent. Geen enkele controle of toezicht wordt verricht door een certificatie-organisme. Bij een eventuele controle door de bevoegde autoriteiten moet de producent in staat zijn een bewijs (*‘documents de marquage’* - vervoersdocumenten) te leveren in overeenstemming met de norm. De vervoerde producten moeten te allen tijde voldoen aan de gestelde eisen, zoals bepaald via de NF U-normen. Het gebruik van de normen verplicht de producent om een lastenboek (*cahier des charges*) te volgen voor de behandeling en het op de markt brengen van de producten. De controles verzekeren dat het organisch product beantwoordt aan de norm.

Wanneer onverwerkte mest of verwerkte mestproducten voldoen aan de eisen van een bepaalde NF U-norm, kan het onder die benaming geïmporteerd worden in Frankrijk.

Er moet regelmatig, op basis van analyses, geverifieerd worden of het product (zonder verandering van aard of afkomst) nog steeds voldoet aan de gestelde vereisten van een bepaalde NF U norm. De geldigheid van de analyses hangt af van de NF U-norm die van toepassing is, zie verder in 3.1.1 en 3.1.2.

De normen worden in opdracht van AFNOR (Association Française de Normalisation: <http://www.afnor.org>) opgesteld en bijgewerkt door BN FERTI (Bureau de normalisation fertilisation), samengesteld uit het vroegere BNAME (*Bureau de normalisation pour les amendements minéraux et engrais*) en AFNOR-U44A (*La commission de normalisation des Amendements organiques et supports de culture*).

De teksten van deze normen kunnen aangekocht worden bij AFNOR (<https://www.boutique.afnor.org/>).

De belangrijkste NF U-normen voor eindproducten afkomstig van mestverwerking zijn de volgende:

- NF U 42-001: Engrais - Meststoffen
- NF U 44-051: Amendements organiques – Organische bodemverbeterende middelen
- NF U 44-095: Amendements organiques; Composts contenant des matières d'intérêt agronomique, issues du traitement des eaux – Organische bodemverbeterende middelen, Compost samengesteld uit stoffen van landbouwkundig belang en afkomstig van waterzuivering.

Specifiek voor producten uit mest wordt meestal **NF U 42-001 of NF U 44-051** aangevraagd.

3.1.1. NF U 42-001

Zowel **organische meststoffen (*Engrais organiques*) van dierlijke/plantaardige oorsprong** als **organominerale meststoffen (*Engrais organo-minéraux*)**, worden geregeld door de norm NF U 42-001.

In mei 2015 werd een nieuwe versie van de NF U 42-001 gepubliceerd; digestaat kan nu ook onder deze norm worden ondergebracht. NF U 42-001-A12 stelt dat meststoffen vervaardigd uit digestaat gecomposteerd moeten zijn, waarbij een minimum van 40% droge stof moet gehaald worden, minimum 1% organische stikstof, en de minimale nutriëntengehaltes volgende waarden behalen: $\geq 1,5\% \text{ N}$, $\geq 3\% \text{ P}_2\text{O}_5$ én totaal $\text{NPK} \geq 6\%$. Hierbij moet het om een echte aerobe compostering gaan met specifieke eisen. De definitie van een 'karakteristieke compostering' is te vinden in artikel 2.15 van de norm en eist meer dan de 1069 regelgeving op zich (hygiënisatie gedurende 1u aan 70 °C):

- verhoging van temperatuur, die hygiënisatie mogelijk maakt;
- Verlies aan massa en volume;
- homogenisatie van het product;
- omzetting organische stof volgens natuurlijke processen die in de bodem plaatsvinden.

Volgens deze NF U normering (maar ook voor NF U 44-051, zie verder in 3.1.2) kan digestaat dus niet zonder bijkomende compostering naar Frankrijk afgezet worden!

Verder moet er wel steeds voldaan worden aan de VO 1069/2009. Afhankelijk van de verwerkte materialen en de wettelijke verplichtingen die van toepassing zijn op dierlijke bijproducten en het installatiesysteem kunnen precieze technische specificaties voor producenten toegevoegd worden.

De vereisten voor verschillende types 42-001 worden samengevat in Tabel 2.

Tabel 2 Enkele voorbeelden van de eigenschappen waar een product aan moet voldoen om aan **NF U-norm 42 001** te voldoen. Overgenomen uit https://nord-pas-de-calais.chambre-agriculture.fr/fileadmin/user_upload/Hauts-de-France/028_Inst-Nord-Pas-de-Calais/Telechargements/Recyclage/fiche2-seuils-reglementaires-fixes-par-les-normes.pdf. De voor mest van toepassing zijnde types zijn o.a. fiente de volailles déshydratées en fiente de volailles déshydratées avec litière (gedroogde pluimveemest en pluimveemest met strooisel) en Engrais NP issu de lisier (product op basis van dierlijke mest) en Engrais NP issu de lisier méthanisé, composté (vergiste mest na karakteristieke compostering). MS: droge stofgehalte.

Norme	Classe	Type	Seuils en éléments à déclarer obligatoirement (exprimés sur le brut)					
			N	P2O5	K2O	N + P2O5 + K2O	MS	
NFU 42001	Classe 5	Type 9 : Tourteau végétal	N org > 3 % et NO3 + NH4 + Nuréique < 1 %	-	-	-	-	
		Type 10 : Engrais organique azoté	N org > 3 % et NO3 + NH4 + Nuréique < 1 %	-	-	-	-	
		Type 5 : Fiente de volailles déshydratées	N total > 3 % et N org > 1 %	> 2,5 %	-	> 7 % un des éléments > 3 %	> 75 %	
	Classe 6	Classe 6.1	Type 6 a : Engrais NP issu de lisier	N total > 1,5 % et N org > 1 %	> 3 %	-	> 6 %	> 40 %
			Type 6 b : Engrais NP issu de lisier méthanisé, composté	N total > 1,5 % et N org > 1 %	> 3 %	-	> 6 %	> 40 %
			Type 7 : Fiente de volaille avec litière	N total > 2 % et N org > 1 %	> 2 %	> 2 %	> 7 %, un des éléments > 3 %	> 50 %
			Type 8 a : Vinasse de betterave et/ou de canne à sucre	N total > 1,5 % et N org > 1 %	-	> 5 %	> 7 % un des éléments > 3 %	-
			Type 9 : Engrais NK issu de la féculerie	N total > 1,5 % et N org > 1 %	-	> 5 %	> 7 % un des éléments > 3 %	-
			Type 12 : Engrais organique NPK ou NP ou NK	N org > 1 %	-	-	> 7 % un des éléments > 3 %	-
	Classe 6.2	Type 1 : Engrais organo minéral N	N total > 3 % et N org > 1 %	-	-	-	-	
		Type 2 : Engrais organo minéral NPK	N total > 2 % et N org > 1 %	> 2 %	> 2 %	> 7 %	-	
		Type 3 : Engrais organo minéral NP	N total > 2 % et N org > 1 %	> 5 %	-	> 7 %	-	
		Type 4 : Engrais organo minéral NK	N total > 2 %	-	> 4 %	> 7 %	-	

De controle en de frequentie van de analyses moet gebeuren aan de hand van de parameters die op de etikettering vermeld worden en zijn afhankelijk van het type meststof.

Voor NF U 42-001 moet de persoon, die verantwoordelijk is voor het op de markt brengen:

- Een driemaandelijke analyse nemen van elke parameter die op de etikettering wordt vermeld, uitgevoerd op representatieve monsters van het product zoals het in de handel wordt gebracht;
- Om de zes maanden en wanneer er een verandering is in de oorsprong of de aard van de gebruikte grondstoffen, de inhoud van de volgende elementen analyseren: As, Cd, Cr, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb, Se, Zn.
- De risico's die kunnen voortvloeien uit de mogelijke aanwezigheid van ziekteverwekkende kiemen voor mens en dier of van fytotoxische stoffen voor gewassen regelmatig nagaan.

De resultaten van deze controles, schriftelijk vastgelegd, worden ter beschikking gehouden van de bevoegde diensten gedurende een periode van drie jaar vanaf de productie van het product.

3.1.2. NF U 44-051

De **organische bodemverbeteraars (*Amendements organiques*)** worden geregeld door de norm 44-051. De definitie van organische bodemverbeteraars luidt: Meststoffen die voornamelijk bestaan uit C-houdende combinaties van plantaardige oorsprong of een mengsel van dieren en planten, bedoeld voor het onderhoud of de reconstructie van de voorraad organisch materiaal van de bodem en de verbetering van de fysische en/of chemische en/of biologische eigenschappen.

De waarden van **N**, **P₂O₅** en **K₂O** mogen elk niet hoger dan 3% van de verse stof zijn en de som moet lager zijn dan 7%. Bovendien moet het **organische stofgehalte** hoger zijn dan 20% of 25% (percentage is afhankelijk van mesttype (Tabel 3) en moet het **droge stofgehalte** minimum 30% bedragen (NF U 44-051, versie december 2010).

Tabel 3. Bepaling organische stofgehalte per mesttype voor NF U 44-051.

Typeaanduiding	Productiemethode en gebruikt materiaal	Specificaties
Mest (fumier)	Dierlijk afval met strooisel	OS ≥ 20%
Dierlijk afval zonder strooisel (Déjections animales sans litière)	Dierlijk afval zonder strooisel, zoals drijfmest en uitwerpselen, dat een fysieke transformatie heeft ondergaan zoals drogen, centrifugeren, filterpersen, enz.	OS ≥ 25%
Mest en/of drijfmest en/of gecomposteerde uitwerpselen (Fumier et/ou lisiers et/ou fientes compostés)	Mest en/of drijfmest en/of uitwerpselen, onbewerkt of na anaerobe of fysische voorbehandeling, na een karakteristiek* composteringsproces met of zonder toevoeging van plantaardig materiaal.	OS ≥ 20%
Mengsel van plantaardig en dierlijk materiaal (Mélange de matières végétales et de matières animales)	Meerderheidsmengsel van plantaardig materiaal (meer dan 50 massaprocent droge stof bij verwerking), dat dierlijk materiaal bevat (in overeenstemming met de geldende voorschriften) zoals aanhangsels, bloedmeel, stercoraria, dierlijke uitwerpselen, enz. Deze dierlijke en plantaardige materialen hebben mogelijk eerder een karakteristiek* composteringsproces ondergaan	OS ≥ 25%
Compost van plantaardig en dierlijk materiaal (Compost de matières végétales et animales)	Mengsel van plantaardig en dierlijk materiaal (in overeenstemming met de geldende voorschriften), onbewerkt of na anaerobe voorbehandeling, na een karakteristiek* composteringsproces	OS ≥ 20%

* Een karakteristieke compostering is een echte aerobe compostering met specifieke eisen. De definitie van een 'karakteristieke compostering' is te vinden in artikel 2.15 van de norm en eist meer dan de 1069 regelgeving op zich (hygiëniserende gedurende 1u aan 70 °C):

- verhoging van temperatuur, die hygiëniserende mogelijk maakt;
- Verlies aan massa en volume;
- homogenisatie van het product;
- omzetting organische stof volgens natuurlijke processen die in de bodem plaatsvinden.

Binnen de norm worden grenswaarden vastgelegd voor sporenelementen, organische spoorverbindingen, micro-organismen, inerte materialen en onzuiverheden (zie Tabel 4 - Tabel 6). De grenswaarden van de micro-organismen zijn afhankelijk van de gewassen waarop de producten zullen gebruikt worden.

Tabel 4. Grenswaarden (organische) spoorelementen voor NF U 44-051.

Element of verbinding	Grenswaarde (mg / kg DS)
As	18
Cd	3
Cr	120
Cu	300
Hg	2
Ni	60
Pb	180
Se	12
Zn	600
Fluorantheen	4
Benzo (b) fluorantheen	2,5
Benzo (a) pyreen	1,5

Tabel 5. Grenswaarden micro-organismen voor NF U 44-051.

Micro-organisme	Alle gewassen behalve groentegewassen	Andere gewassen
E. Coli*	10 ² / g	
Enterococconen*	10 ⁴ / g	
Levensvatbare worm-eieren	Afwezig in 1,5 g	Afwezig in 1,5 g
Salmonella	Afwezig in 1 g	Afwezig in 25 g

*Behandelingsindicatoren (overschrijding van hun grenswaarde leidt niet tot niet-naleving) voor producten die een compostering hebben ondergaan.

Tabel 6. Grenswaarden inert materiaal en onzuiverheden

Inert materiaal en onzuiverheden	Grenswaarden
Films + EPS > 5mm	< 0,3%
Andere kunststoffen > 5mm	< 0,8%
Glas + metalen > 2mm	< 2%

Volgens de NF U 44-051 norm, is de frequentie van de verplichte analyses afhankelijk van het tonnage bodemverbeterend middel in Frankrijk geïmporteerd (zie Tabel 7).

Tabel 7. Analyse frequentie voor NF U 4-051 (overgenomen uit https://nord-pas-de-calais.chambre-agriculture.fr/fileadmin/user_upload/Hauts-de-France/028_Inst-Nord-Pas-de-Calais/Telechargements/Recyclage/fiche3-frequences-danalyses-des-normes.pdf)

Analyses	Fréquences d'analyses des produits organiques			
	0 à 350 t/an	350 à 3 500 t/an	3 500 à 7 000 t/an	Plus de 7 000 t/an
Agronomie	2/an	3/an	4/an	4/an
Fractionnement biochimique	Absence	Absence	1/an	1/an
Minéralisation potentielle	Absence	Absence	1/an	1/an
E.T.M.	1/an	2/an	3/an	4/an
C.T.O.	1/an	1/an	1/an	2/an
Critères microbiologiques	1/an	2/an	3/an	4/an
Inertes et impuretés	1/an	2/an	2/an	3/an

3.1.3. Procedure Normering

Wanneer u een bepaald product via een NF U-norm naar Frankrijk wilt exporteren, dient u bepaalde zaken in acht te nemen.

Vooreerst is het aan te raden om een volledige analyse (bacteriologisch en landbouwkundig) te laten uitvoeren bij een erkend Frans laboratorium. Hierbij dient vermeld te worden of het een product van plantaardige en/of dierlijke oorsprong is, met een korte procesbeschrijving. Deze gegevens bepalen welke parameters moeten worden onderzocht. Daarnaast dient ook vermeld te worden of andere producten (bv. kunstmeststoffen) al dan niet werden bijgemengd tot een meststof op maat.

Op de website <http://www.cofrac.fr/> wordt een lijst weergegeven van de labo's erkend door COFRAC ('108' bovenaan als zoekterm in te geven – n° programme aanvinken – klik op 'rechercher').

De vraag moet gesteld worden onder welke NF U norm het product valt en later of het product nog steeds voldoet aan de norm (regelmatige updates van de normen).

Op basis van de verkregen adviezen en analyses van een erkend labo moet de respectievelijke NF U-norm worden aangekocht bij AFNOR en verkrijgt men een "**code client**". Elk transport van het product moet vergezeld zijn van een geldige analyse van zware metalen en pathogenen (geldigheidsduur van de analyses, zie: 3.1.1 en 3.1.2), een kopie van de NF U-norm (met de "code client" van AFNOR) en een vervoersdocument. De opstelling van dit vervoersdocument gebeurt volgens een model dat beschreven staat in de respectievelijke NF U-norm - rubriek Marquage.

3.2. Homologatie/ Autorisation de mise sur le marché

Naast de Franse NF U-normering (voor producten die reeds goed gekend zijn), bestaat er nog een andere piste voor het importeren van mestproducten, namelijk via homologatie (voor "nieuwe", minder gekende producten). Een homologatie is 10 jaar geldig.

Het dossier voor de aanvraag tot homologatie, opgemaakt volgens het decreet van 1 april 2020, moet geadresseerd worden aan de Directie van gereguleerde producten van ANSES: ANSES - DAMM – UIA, 14 rue Pierre et Marie Curie, ACI - COP - 3 – 043, 94701 Maisons-Alfort Cedex.

Voor administratieve vragen en vragen over samenstelling van dossiers kan u terecht bij damm.uia@anses.fr

Het dossier omvat een aanvraagformulier met beschrijving van het product (Formulier CERFA 11385#01), een administratief dossier en een technisch dossier.

De samenstelling van het dossier wordt vastgelegd in het decreet van 1/4/2020 en meer informatie (met schema's van de toe te voegen documenten) is te vinden op de [website](#) van het [landbouwministerie](#). Het decreet vermeldt ook de vereisten rond samenstelling (bvb. maximale gehalten van zware metalen). Hou rekening met de [evaluatiecriteria](#) van dergelijke aanvragen.

3.3. Verordening (EU) 2019/1009

De Europese verordening 2019/1009 of de 'Product Fertiliser Regulation' werd goedgekeurd op 5 juni 2019 en vervangt de meststoffen verordening 2003/2003. De nieuwe verordening heeft betrekking op alle soorten meststoffen zoals minerale en biologische meststoffen, bodemverbeteraars, groeistoffen, enz.

VO 2019/1009 omvat nieuwe regels om meststoffen op de Europese markt te plaatsen. De verordening harmoniseert de normen uit fosfaten en organische en secundaire grondstoffen in Europa, alsook de maxima voor een reeks van verontreinigde stoffen (contaminanten, zoals Cd) in minerale meststoffen worden geharmoniseerd. Daarnaast zijn er etiketteringsvoorschriften die nageleefd moeten worden. Wanneer aan alle voorwaarden wordt voldaan, kan het product een 'CE-label' verkrijgen waardoor het overal in de EU vrij verkocht mag worden, zodat voor export naar Frankrijk het volgen van de NF U-normering of homologatie niet langer nodig is.

Binnen de verordening worden 'product function categories' (PFC) en 'Component Material Categories' (CMC) opgelijst. De eindproducten moeten voldoen aan de karakteristieken uit de PFC-lijst om een CE-label te kunnen krijgen. Daarnaast mogen CE-gelabelde producten enkel geproduceerd worden uit de aangewezen CMC-lijst. Producten resulterend uit mestverwerking zullen wellicht onder CMC 10 (afgeleide producten in de zin van Verordening (EG) nr. 1069/2009) vallen. Het is anno 2020 nog niet duidelijk welke producten hieronder zullen vallen, maar wellicht zal het om verwerkte (en dus gehygiëniseerde) producten gaan.

Het CE-label garandeert landbouwers dat de meststof een minimumgehalte aan nutriënten heeft en dat het product veilig voor gebruik is. Het volgen van deze verordening om meststoffen op de markt te brengen is vrijblijvend. Meststofproducenten zonder CE-label kunnen hun producten nog altijd op de eigen, nationale markt afzetten. Voor Frankrijk betekent dit dat er in principe nog steeds gebruik zal gemaakt kunnen worden van de NF U-normering en homologatie.

De verordening is van toepassing **met ingang van 16 juli 2022** en is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

4. Stappenplan export onverwerkte pluimveemest

Dit is het stappenplan voor export van onverwerkte pluimveemest naar Frankrijk. De export van onverwerkte mest van andere diersoorten dan paarden naar een 1069-erkende installatie in Frankrijk kan ook volgens dit stappenplan.

In eerste instantie moet men voldoen aan NF U-normering of beschikken over een andere toelating van de Franse bevoegde overheden om de meststof op de Franse markt te mogen afzetten. Er moet bijvoorbeeld een NF U-norm aangekocht worden voor het product dat geëxporteerd zal worden. Voor pluimveemest kan dit o.a. NF U 42-001 (type 5 of 7) zijn.

Daarna moet volgend stappenplan doorlopen worden voor export naar Frankrijk van het genormeerd product.

4.1. STAP 1: Invoertoestemming Frankrijk

Voor de export naar Frankrijk van **onverwerkte dierlijke mest** (naar een 1069-erkende verwerker of naar landbouwgrond) moet een aanvraag voor toestemming voor verzending van dierlijke bijproducten naar een andere lidstaat worden ingediend. De invoertoestemming wordt aangevraagd bij de Franse veterinaire diensten, *Direction départementale en charges de la protection des populations (DDPP)*.

De **aanvraag** moet gebeuren volgens artikel 48 in Verordening (EG) 1069/2009. De bevoegde autoriteit zal de aanvraag aanvaarden, weigeren of aanvaarden onder bepaalde voorwaarden. De lijst van de bevoegde administraties per departement wordt **hier** weergegeven.

4.2. STAP 2: Aanvraag om dierlijke mest uit te voeren

De erkende mestvoerder die het transport zal uitvoeren bezorgt het **formulier** 'Aanvraag om dierlijke mest uit te voeren' aan de Mestbank samen met de veterinaire invoertoestemming.

De Mestbank keurt de aanvraag tot uitvoer van dierlijke mest goed op basis van de veterinaire invoertoestemming en brengt de erkende mestvoerder hiervan op de hoogte. De erkende mestvoerder vindt na de goedkeuring van de Mestbank het nummer van de goedgekeurde aanvraag tot uitvoer terug in het MTIL.

4.3. STAP 3: TRACES

Voor transport van onverwerkte mest blijft aanmelding in TRACES verplicht!

Voor onverwerkte mest dient één van de betrokken partijen (aanbieder, afnemer of vervoerder) bij het Europees internetloket voor TRACES (Trade control and expert system: <https://webgate.ec.europa.eu/sanco/traces/>) het transport op voorhand aan te melden (voormelding).

FAVV neemt de bevoegdheid voor aanmelding in TRACES van transport van onverwerkte mest op zich. De aanmelding in TRACES houdt in dat de bevoegde autoriteit van bestemming op de hoogte gebracht

wordt van alle verzonden zendingen. De aankomst van de zending moet in TRACES worden gemeld door de bevoegde autoriteit in Frankrijk.

De algemene hygiëne-, identificatie- en traceerbaarheidseisen van bijlage VIII van Verordening (EG) 142/2011 zijn van toepassing.

4.4. STAP 4: Gezondheidscertificaat

De Mestbank brengt in het geval van onverwerkte pluimveemest het FAVV op de hoogte van de goedgekeurde aanvraag tot uitvoer, zodat het FAVV de gezondheidscertificaten kan bezorgen aan de verantwoordelijke persoon voor het transport.

Voor elk transport van onverwerkte pluimveemest of onverwerkte mest van een andere diersoort dan paardachtigen is immers een **gezondheidscertificaat** van het FAVV nodig.

De verantwoordelijke van het bedrijf vult het **aanvraagformulier** 'certificatie voor intracommunautaire verzending van **niet-verwerkte mest**' in. Dit formulier dient voor de aanvraag van een gezondheidscertificaat en moet uiterlijk voor 12u op de werkdag voorafgaand aan de verzending naar de betrokken LCE (Lokale Controle-eenheid van het FAVV) verstuurd worden. Er worden geen gezondheidscertificaten uitgereikt meer dan 9 dagen voor het geplande vertrek. Het afleveren van dit certificaat is betalend. Voor het opmaken en afleveren van het eerste certificaat, bedraagt het basisbedrag 48,09 EUR en 32,06 EUR voor elk afgeleverd bijkomend certificaat waarvoor de aanvragen op hetzelfde moment werden ingediend. Dit tarief dekt een prestatie van een halfuur per certificaat.

Het LCE reikt de gezondheidsverklaring uit en meldt de zending (na voormelding in TRACES door de verantwoordelijke betrokken partij) bij het ontvangende land. De contactgegevens van de betrokken LCE zijn terug te vinden op de website van het FAVV (<http://www.afsca.be/professionelen/contact/>).

Het gezondheidscertificaat moet ten minste in drievoud worden opgemaakt (een origineel en twee afschriften). Het origineel gaat samen met de zending naar de eindbestemming. De ontvanger moet dit bewaren. De producent en de vervoerder bewaren ieder een afschrift.

4.5. STAP 5: Transportdocumenten

De erkende mestvoerder beschikt over alle vereiste transportbegeleidende documenten, waaronder het mestafzetdocument en het gezondheidscertificaat na aanmelding in TRACES.

5. Stappenplan export onverwerkte paardenmest

Dit stappenplan maakt export van onverwerkte paardenmest naar Frankrijk mogelijk.

In eerste instantie moet men voldoen aan NF U-normering of beschikken over een andere toelating van de Franse bevoegde overheden om de meststof op de Franse markt te mogen afzetten. Er moet bijvoorbeeld een NF U-norm aangekocht worden voor het product dat geëxporteerd zal worden.

Daarna moet volgend stappenplan doorlopen worden voor export naar Frankrijk van het genormeerd product.

5.1. STAP 1: Invoertoestemming Frankrijk

Voor de export naar Frankrijk van **onverwerkte dierlijke mest** (naar een 1069-erkende verwerker of naar landbouwgrond) moet een aanvraag voor toestemming voor verzending van dierlijke bijproducten naar een andere lidstaat worden ingediend. De invoertoestemming wordt aangevraagd bij de veterinaire diensten, *Direction départementale en charges de la protection des populations (DDPP)*.

De **aanvraag** moet gebeuren volgens artikel 48 in Verordening (EG) 1069/2009. De bevoegde autoriteit zal de aanvraag aanvaarden, weigeren of aanvaarden onder bepaalde voorwaarden. De lijst van de bevoegde administraties per departement wordt **hier** weergegeven.

5.2. STAP 2: Aanvraag om dierlijke mest uit te voeren

De erkende mestvoerder die het transport zal uitvoeren bezorgt het **formulier** 'Aanvraag om dierlijke mest uit te voeren aan de Mestbank samen met de veterinaire invoertoestemming'.

De Mestbank keurt de aanvraag tot uitvoer van dierlijke mest goed op basis van de veterinaire invoertoestemming en brengt de erkende mestvoerder hiervan op de hoogte. De erkende mestvoerder vindt na de goedkeuring van de Mestbank het nummer van de goedgekeurde aanvraag tot uitvoer terug in het MTIL.

5.3. STAP 3: TRACES

Voor transport van onverwerkte mest blijft aanmelding in TRACES verplicht!

Voor onverwerkte mest dient één van de betrokken partijen (aanbieder, afnemer of vervoerder) bij het Europees internetloket voor **TRACES** (Trade control and expert system: <https://webgate.ec.europa.eu/sanco/traces/>) **het transport op voorhand aan te melden** (voormelding).

De Mestbank neemt de bevoegdheid van het FAVV over voor **TRACES-meldingen** voor paardenmest aangezien een handelsdocument volstaat bij het transport van paardenmest. De aanmelding in TRACES houdt in dat de bevoegde autoriteit van bestemming op de hoogte gebracht wordt van alle verzonden zendingen. De aankomst van de zending moet in TRACES worden gemeld door de bevoegde autoriteit in Frankrijk.

De algemene hygiëne-, identificatie- en traceerbaarheidseisen van bijlage VIII van Verordening (EG) 142/2011 zijn van toepassing.

5.4. STAP 4: Handelsdocument

Voor het vervoer van onverwerkte paardenmest is geen gezondheidscertificaat vereist, maar moet wel een **handelsdocument** worden ingevuld. Het handelsdocument moet ten minste in drievoud worden opgemaakt (een origineel en twee afschriften). Het origineel gaat samen met de zending naar de eindbestemming. De ontvanger moet dit bewaren. De producent en de vervoerder bewaren ieder een afschrift.

5.5. STAP 5: Transportdocumenten

De erkende mestvoerder beschikt over alle vereiste transportbegeleidende documenten, waaronder het mestafzetdocument en het handelsdocument na aanmelding in TRACES.

6. Stappenplan export gehygiëniseerde producten

Sinds 19 augustus 2011 is **geen veterinaire toestemming van de ontvangende lidstaat meer nodig** bij de uitvoer van verwerkte (i.e. volgens de 1069/2009 Verordening 'gehygiëniseerde' mest). Ook de aanmelding in TRACES is niet meer vereist.

In eerste instantie moet men wél voldoen aan NF U-normering of beschikken over een andere toelating van de Franse bevoegde overheden om de meststof op de Franse markt te mogen afzetten. Er moet bijvoorbeeld een NF U-norm aangekocht worden voor het product dat geëxporteerd zal worden.

Daarna moet volgend stappenplan doorlopen worden voor export naar Frankrijk van het genormeerd product.

6.1. STAP 1: 1069-erkenning

Voor elk grensoverschrijdend transport van dierlijke bijproducten, niet bestemd voor menselijke consumptie, moet worden voldaan aan de voorwaarden uit:

- Europese Verordening (EG) 1069/2009
- Verordening (EG) 142/2011 tot uitvoering van Verordening (EG) 1069/2009
- Verordening (EG) 2017/172: wijziging Verordening (EG) 142/2011 betreft parameters voor de omzetting van dierlijke bijproducten in biogas of compost en voorwaarden voor de invoer van voeder voor gezelschapsdieren uitvoer van verwerkte mest

De Europese Verordening '**dierlijke bijproducten**', Verordening (EG) 1069/2009 en Verordening (EU) 142/2011 stellen de gezondheidsvoorschriften vast inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten. De Verordening (EG) 1069/2009 is van toepassing in alle lidstaten van de Europese Unie.

De Verordening (EG) 1069/2009 stelt veterinairerechtelijke en volksgezondheidsvoorschriften vast voor het verzamelen, vervoeren, opslaan, hanteren, verwerken en gebruiken of verwijderen van dierlijke bijproducten. Bedrijven die bovenstaande activiteiten uitvoeren, dienen over een door de overheid uitgereikte erkenning te beschikken, welke pas kan worden verleend indien aan alle gestelde eisen is voldaan. Deze verordening bevat eveneens voorschriften voor het in de handel brengen en, in bepaalde specifieke gevallen, het uitvoeren en het doorvoeren van dierlijke bijproducten en afgeleide producten.

De dierlijke bijproducten waarop de verordening van toepassing is, worden onderverdeeld in 3 categorieën en dit op basis van mogelijke sanitaire risico's. **Mest** is conform deze verordening ingedeeld als '**categorie 2 -materiaal**'.

Deze Verordening omvat zowel **vereisten** voor de **mestverwerkingsinstallatie** als voor de **eindproducten**:

- Verwerkte mest en verwerkte producten uit mest mogen enkel worden verhandeld of geëxporteerd als ze afkomstig zijn van een erkende installatie. In Vlaanderen is de Mestbank

bevoegd voor het afleveren van de erkenningen in het kader van de Verordening (EG) 1069/2009 voor installaties waarin mest verwerkt wordt;

- De eindproducten zijn onderworpen aan vereisten zoals een verplichte hygiënisatie op minstens 70 °C gedurende minstens 1 uur, waarbij tijd-temperatuurregistratie en microbiële analyses van het eindproduct de hygiënisatie helpen garanderen;
- Een strikte scheiding tussen reine en onreine zone.

Een checklist voor de aanvraag van een erkenning in het kader van Verordening (EG) 1069/2009 vindt u terug op de website van de VLM Mestbank (https://www.vlm.be/nl/doelgroepen/Mestverwerkers/Verordening_dierlijke_bijproducten).

6.2. STAP 2: Handelsdocument

Voor het vervoer van verwerkte mest is geen gezondheidscertificaat vereist, maar moet wel een **handelsdocument** worden ingevuld. Het handelsdocument moet ten minste in drievoud worden opgemaakt (een origineel en twee afschriften). Het origineel gaat samen met de zending naar de eindbestemming. De ontvanger moet dit bewaren. De producent en de vervoerder bewaren ieder een afschrift.

Een handelsdocument voor verwerkte mest kan in MTIL reeds **deels** opgemaakt verkregen worden. Dit door MTIL gegenereerde handelsdocument bevat nog niet alle vereiste gegevens voor een handelsdocument omdat deze in MTIL bij het opmaken van het mestafzetdocument niet beschikbaar zijn. De verantwoordelijke voor het handelsdocument zal m.a.w. moeten verifiëren of alle gegevens ingevuld alsook correct zijn, en zal in de meeste gevallen nog aanvullingen moeten doen.

6.3. STAP 3: Transportdocumenten

Bij export van producten waarin ook afval is verwerkt, is een keuringsattest nodig.

De erkende mestvoerder beschikt over alle vereiste transportbegeleidende documenten, waaronder het mestafzetdocument en het handelsdocument.

Om het transport in MTIL te kunnen aanmelden onder NFU-norm moet u het analyseverslag tijdig aan de Mestbank bezorgen zodat de mestcode kan geprogrammeerd worden als het gaat over een mestcode die hangt aan het bedrijf. Voor een algemene mestcode moet minstens één analyseverslag worden bezorgd.

CONTACT

Voor meer inlichtingen of eventuele vragen over deze brochure kunt u terecht bij het VCM-secretariaat:

VCM vzw - Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking

Baron Ruzettelaan 1 B0.3

B-8310 Brugge

tel. +32 (0)50 73 77 72

info@vcm-mestverwerking.be

Website: www.vcm-mestverwerking.be